

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/60406,Krakowska-ceremonia-wreczenia-Nagrod-de-Mello.html>
27.04.2024, 10:42

Krakowska ceremonia wręczenia Nagród de Mello

Uroczystość w Willi Decjusza z udziałem wiceprezesa IPN oraz
dyrektora Oddziału IPN w Krakowie

25 października 2018 r. w Krakowie odbyła się uroczystość wręczenia nagród przyznanych przez Stowarzyszenie Willa Decjusza i Kapitułę Polskiej Nagrody im. Sergio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka w latach 2002-2003. Prezes IPN dr Jarosław Szarek jest członkiem Kapituły. Podczas ceremonii reprezentowali go wiceprezes Instytutu Jan Baster i dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał.

Laureatami 15. edycji nagrody przyznawanej za działania na rzecz pokojowego współistnienia i współdziałania społeczeństw, religii i kultur zostali:

- Basil Kerski, dyrektor Europejskiego Centrum Solidarności w Gdańsku,
- Międzyreligijna Wspólnota Wyznaniowa Albanii,
- Hanaa Edwar z Iraku, założycielka Al-Amal Association, działającej na rzecz rehabilitacji ofiar konfliktów, obrończyni praw człowieka.

Laudacja dla laureatki z Iraku, którą odczytał wiceprezes IPN Jan Baster

Sérgio Vieira de Mello pracował dla ONZ ponad 34 lata, zdobywając szacunek na całym świecie. Zginął w ataku terrorystycznym w Bagdadzie 19 sierpnia 2003 r. podczas pracy jako specjalny przedstawiciel Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych. W tym kontekście, dzisiejsza nagroda jest bardzo symboliczna, ponieważ wręczana jest Osobie, która bezpośrednio kontynuuje dzieło Sérgio Vieira de Mello na rzecz lepszej przyszłości Irakijczyków i mieszkańców Bliskiego Wschodu.

Hanaa Edwar jest prawniczką i aktywistką walczącą o prawa człowieka i demokrację w Iraku i na Bliskim Wschodzie. Zaczyna w latach 60-tych jako działaczka organizacji studenckich, które protestują przeciwko przewrotowi partii BAAS. Pod koniec lat 70-tych, gdy działalność opozycji na terenie Iraku staje się praktycznie niemożliwa, Hanaa szuka schronienia w Kurdystanie i stamtąd kontynuuje walkę z reżimem Husajna, pomaga ofiarom i przeciwstawia się wojnom, które tak często mają miejsce na terytorium całego Bliskiego Wschodu. Cały czas współpracuje z wolnymi mediami i staje się jedną z najbardziej cenionych publicystek świata arabskiego. Erbil opuszcza dopiero w roku 2003 i wraca do Bagdadu.

Gdy wojny wygasają i Irak wydaje się być spokojny, Hanaa Edwar nadal walczy. O prawa kobiet i prześladowanych ze względu na religię, pochodzenie etniczne i społeczne oraz o miejsce społeczeństwa obywatelskiego w życiu politycznym. Nieustannie przeciwstawia się więzieniu ludzi bez wyroków sądowych, pozbawianiu aresztowanych pomocy prawnej i ciągłemu łamaniu praw człowieka. Skala tego zjawiska jest ogromna gdyż dotyczy ponad 35 tysięcy osób, które, oskarżone o terroryzm, latami przebywają w więzieniach, często torturowane.

Zajmuje się ochroną ludności cywilnej w konfliktach na całym Bliskim Wschodzie, wspiera ofiary pochodzące z różnych grup etnicznych i wychowuje kolejne pokolenia Irakijczyków w

duchu szacunku i odpowiedzialności za drugiego człowieka. Przez irakijskie media nazywana jest Teresą Iraku.

Jest wreszcie założycielką Fundacji Al-Amal (1992 r.) oraz współzałożycielką Irackiej Sieci Kobiet (Iraqi Women Network, 2004 r.) zrzeszającej ponad 90 stowarzyszeń i fundacji zaangażowanych w pomoc humanitarną ofiarom konfliktów bez względu na wyznanie i pochodzenie, a których mottem są trzy słowa: Godność, Równość i Pokój.

W 2011 roku zostaje wyróżniona tytułem Rzecznika Praw Człowieka przez Misję Wsparcia Narodów Zjednoczonych dla Iraku (United Nations Assistance Mission to Iraq), organizację, której współzałożycielem był sam Sergio Vieira de Mello. Dwa lata później, w 2013 roku, ogólnoarabska Fundacja TAKREEM przyznaje jej tytuł Najwybitniejszej Kobiety Świata Arabskiego.

W maju bieżącego roku jest jedną z trójki mówców biorących udział w Otwartej Debacie Rady Bezpieczeństwa poświęconej ochronie ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych, którą prowadzi Minister Spraw Zagranicznych RP, Jacek Czaputowicz. Podczas Debaty Hanaa przypomina, że pochodzi z kraju, który przez ponad trzy dekady był niszczone przez rządy Hussajna i jego obalenie niewiele zmieniło. Ludność cywilna nadal żyje w strachu z powodu braku bezpieczeństwa i wszechobecnej przemocy.

Mimo wszelkich przeciwności Hanaa Edwar pozostaje pełna wiary i nadziei, aktywnie działając na rzecz pokoju i sprawiedliwej przyszłości dla wszystkich Irakijczyków i mieszkańców Bliskiego Wschodu, solidaryzując się przy tym z cierpiącymi na całym świecie. Szczególną troską i podziwem darzy kobiety, które tak wiele przeżyły podczas wojen, i mówi: „Kobiety to stale odnawiające się istoty, to niepokonana siła”, a najbardziej wzruszającym momentem i najważniejszym sukcesem dla niej jest chwila: „gdy widzę jak osoba, której pomogłam, staje na nogach”.

Hanaa nie potrafi milczeć gdy łamane są prawa człowieka i nie ma ceny, której by nie zapłaciła za swoją postawę i przekonania. Gdy wtargnęła do studia telewizyjnego i zarzuciła premierowi Nuri Al-Maliki, że aresztuje działaczy organizacji pozarządowych i obrońców praw człowieka, po powrocie do biura, pod drzwiami znalazła pocisk w kopercie. Jest głosem wolności i niezależności i duchem legendarnej ulicy Mutanabbi w Bagdadzie.

Współczesny świat nieustannie jest wstrząsany wojnami i zbrojnymi konfliktami, których ofiarami w zdecydowanej części jest ludność cywilna niebiorąca udziału w walkach. Tym ważniejsza jest postawa indywidualnych osób, które przypominają o najbardziej wrażliwych i bezbronnych ofiarach działań zbrojnych oraz o potrzebie budowy demokratycznego i inkluzywnego kraju, w którym wszyscy bez względu na płeć, wyznanie i pochodzenie będą bezpieczni i szanowani. Taką osobą jest Hanaa Edwar. Nazwa organizacji, którą założyła, „Al Amal” w tłumaczeniu na polski znaczy „Nadzieja”, a jej głównym celem i mottem działania jest: „Dla dobra ludzkości”.

Kapituła Nagrody wyraża uznanie dla dokonań Pani Hanaa Edwar, za jej niezłomność i

odwagę oraz nadzieję, że Polska Nagroda im. Sergio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do spraw Praw Człowieka, będzie nie tylko wyrazem podziwu i solidarności z Laureatką lecz również ze wszystkimi kobietami Iraku i Bliskiego Wschodu.
Opracowano we współpracy z Panem Ziyadem Raofem.